

УДК 657.37

Свистун Віктор

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ ЕЛЕКТРОННОЇ ОБРОБКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Svystun Viktor

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

ORGANIZATION AND METHODOLOGY OF ACCOUNTING AND TAXATION OF LABOR REMUNERATION IN THE CONDITIONS OF ELECTRONIC PROCESSING OF ECONOMIC INFORMATION

В сучасних умовах господарювання впровадження інформаційних систем і технологій є необхідною умовою успішного функціонування підприємства. Оскільки, ведення обліку персоналу, нарахування та виплати оплати праці є важливим елементом системи обліку та управління підприємством, оскільки, з однієї сторони, допомагає сформувати суму витрат підприємства на оплату праці і відповідно визначити собівартість наданих послуг, з іншої сторони, дозволяє максимально ефективно використовувати наявні трудові ресурси підприємства. Проблеми оплати праці в сучасних умовах господарювання стають усе більш гострими й актуальними ще й у зв'язку з тим, що для дуже значної кількості підприємств регулярність і розмір виплат визначають не тільки перспективи розвитку самих організацій, але і забезпечують фактичне «виживання» їхнього персоналу. Низький рівень оплати праці руйнує єдність процесу розвитку - економічного зростання і добробуту населення, знижує якість робочої сили, звужує внутрішній ринок, обумовлює примітивізацію потреб, руйнує трудовий потенціал, сприяє розвитку тіньових процесів і відтоку кваліфікованих талановитих енергійних молодих людей за кордон. З іншої сторони надмірний рівень заробітної плати для власника підприємства пов'язаний з перевитратами і зниженням прибутковості.

Застосування комп'ютерної техніки та спеціальних програмних продуктів дозволяє змінити зміст та організацію праці облікового персоналу шляхом зменшення кількості ручних операцій, які використовуються при обробці первинної документації, систематизації облікових показників та заповнення реєстрів та звітних форм.

Необхідність застосування комп'ютерної техніки все частіше торкається підприємств малого та середнього бізнесу. Це пов'язано з появою різноманітного програмного забезпечення, яке дозволяє обробляти внутрішню бухгалтерську інформацію, як в цілому по підприємству, так і по окремих об'єктах бухгалтерського обліку та формувати податкову та статистичну звітність для надання до відповідних органів. Особливого розвитку набуває формування електронного документообігу, що спрощує процес формування і подання звітності до контролюючих органів у електронному вигляді та дозволяє більш раціонально використовувати робочий час бухгалтера.

Існує кілька підходів до розроблення спеціального програмного забезпечення автоматизованих бухгалтерських систем. Один з них — створення спеціалізованої мови програмування високого рівня, за допомогою якої відносно легко створюються програми-модулі для автоматизованого розв'язування конкретних облікових задач. При цьому користувач купує у розробника програму-платформу (інтерпретатор), що є ядром пакета, та потрібні йому програми-модулі, які, знаючи мову програмування, легко адаптувати до вимог будь якого замовника. Концепція, покладена в основу таких автоматизованих бухгалтерських комплексів, називається концепцією відкритої архітектури. Типовим її представником є система «X-DOOR» фірми SoftTAXI. Система «X-DOOR» — це набір типових користувацьких задач-додатків, розроблених за модульним принципом, які призначені для автоматизації бухгалтерського обліку в торгівлі. Для реалізації користувацьких додатків (модулів) існує дві програми-платформи: X-DOOR і RTX-DOOR.

Програма-платформа X-DOOR передбачає індивідуальну роботу користувача з додатками до неї, а RTX-DOOR – це високопродуктивна, 32- розрядна мережева програма, призначена для масового користувача, і в додатки якої користувач може вносити незначні зміни [1].

Додатки до платформ – це модулі: «Первинні документи», «Бухгалтерський облік», «Заробітна плата», «Відділ кадрів», «Відвантаження товару», «Складський облік», «Податкова накладна», «Партнери», «Реалізатори». Як вже зазначалось, особливістю інформаційних систем обліку, в яких використано таке програмне забезпечення, є покладена в їхню основу концепція відкритої архітектури, яка дає змогу за наявності відповідних модулів першочергово автоматизувати на об'єкті «вузькі» ділянки обліку. До переваг такого підходу можна віднести можливість адаптування окремих програмних продуктів до потреб конкретного споживача, а також внесення до них з плином часу відповідних змін. Але для виконання такої роботи у штаті установи має бути фахівець, який володіє спеціалізованою мовою програмування, що для більшості об'єктів управління є проблемою [2]. У невеликих фірмах на бухгалтера часто покладають багато додаткових обов'язків, серед яких і ведення кадрового обліку. У конфігурації «ІС:Бухгалтерія 8» документообіг розділів кадрового обліку та обліку оплати праці пов'язані: кадрові дані є підґрунтям обліку оплати праці. Слід зазначити, що можливості ведення кадрового обліку в більшості облікових програм є достатньо обмеженими, оскільки не всі програми передбачають можливість ведення кадрового обліку в повному обсязі [3]. Загалом упровадження автоматизованої системи на підприємстві дозволяє: 1) полегшити виконання службових обов'язків адміністративно управлінського персоналу; 2) скоротити витрати праці і засоби на збір інформації, її аналіз та оперативно формувати різні форми звітності; 3) отримувати більш достовірну, точну, детальну інформацію, що повною мірою відповідає потребам управління; 4) вирішувати якісно нові управлінські завдання.

Безперечно, на сьогодні одним з найбільш затребуваних і перспективних напрямів є бухгалтерія, що базується на «хмарні» технології. Використання «хмарних» технологій для ведення бухгалтерського обліку має багато переваг : зменшуються витрати на закупівлю серверного обладнання, апаратних і програмних рішень; можливі оперативні зміни конфігурації корпоративної ІТ-інфраструктури залежно від поточних потреб; висока доступність системи з будь-якого місця за наявності мережі Інтернет. Однак є і недоліки у використанні он-лайн серверів, а саме залежність від наявності мережі Інтернет, не надійність зберігання даних, відсутність можливості самостійно конфігурувати потужності обладнання [4]. Отже, «хмарні» технології мають значні перспективи використання в обліку. Є нагальна потреба у розробці детальних методик застосування хмар і віртуальних робочих місць для вирішення конкретних облікових задач, створення віртуальних офісів з відповідними централізованими сховищами первинної і звітної документації тощо.

Список використаних джерел:

1. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2019. 400 с.
2. Ревенок В.І., Мамчур О.С. Основні аспекти інформаційних систем з обліку нарахування заробітної плати. *Молодий вчений*. 2015. № 2 (17). С. 22-25.
3. Ткаченко Н. А. Особливості документального оформлення операцій з обліку праці та її оплати. *Облік і фінанси АПК. Науково-виробничий журнал*. 2021. № 3 С. 79-83.
4. Фролов В. Впровадження "хмарних" технологій в практику бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2020. № 12. С. 45-49.
5. Хомин П., Співак С., Королюк Т. Податкова політика на тлі облікової проблематики. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 82. №3. С. 47-51.